

Innst. S. nr. 196

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument nr. 8:78 (2005-2006)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Martin Engeset og Erna Solberg om innføring av "Green Card-ordning" for arbeidssøkere med behov for særskilt tilrettelegging av arbeidsplassen

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2007, fremme forslag om å innføre en "Green Card-ordning" for arbeidssøkere med behov for særskilt tilrettelegging av arbeidsplassen."

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

KOMITEENS BEHANDLING

Komiteen ba i brev av 27. april 2006 om departementets vurdering av forslaget. Departementets svarbrev av 19. mai 2006 følger vedlagt. I tillegg sendte komiteens medlem fra Høyre, Martin Engeset, ytterligere spørsmål til departementet 22. mai 2006. Brevet samt svarbrevet fra departementet av 1. juni 2006, følger vedlagt.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen og Sverre Myrli, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønnaas Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra

Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund, fra Senterpartiet, Dagfinn Sundsbø og fra Venstre, André N. Skjelstad, viser til Dokument nr. 8:78 (2005-2006) om innføring av "Green Card-ordning" for arbeidssøkere med behov for særskilt tilrettelegging av arbeidsplassen.

Komiteen viser til at på tross av et bedret arbeidsmarked er situasjonen vanskelig for personer med nedsatt funksjonsevne. Om lag 15 pst. av befolkningen i alderen 16 til 66 år har i arbeidskraftundersøkelsen oppgitt å ha funksjonshemming. Antall og andel sysselsatte blant personer med nedsatt funksjonsevne har holdt seg relativt stabilt fra 2. kvartal 2002 til 2. kvartal 2005. 2. kvartal 2005 var bare 44 pst. av personer med funksjonshemming i denne aldersgruppen sysselsatt. Forskjellen i sysselsetting har holdt seg om lag uendret. For befolkningen totalt var sysselsettingsraten 74 pst. I samme gruppe oppgir 3,7 pst. å være arbeidsledige. Arbeidsledigheten er om lag den samme eller noe lavere enn hos befolkningen totalt. Det er for mange som faller utenfor arbeidslivet. Komiteen viser til NAV-reformen, gjennomgang av delmålene i IA-avtalen og den varslede stortingsmeldingen om arbeid, velferd og inkludering.

Komiteen vil bemerke at forslaget tar opp en svært viktig problemstilling, idet andelen funksjonshemmede i arbeid ikke ser ut til å ha økt i IA-perioden, til tross for at det var en målsetting å øke andelen sysselsatte personer med nedsatt funksjonsevne.

Komiteen viser til at en undersøkelse utarbeidet av Nasjonalt dokumentasjonssenter viser at personer med nedsatt funksjonsevne stiller langt bak i køen når bedrifter innkaller til jobbintervju, selv om de er godt kvalifisert for stillingen.

Abelia, en organisasjon som arbeider for at kunnskapsbedriftene ansetter, tilrettelegger og beholder kompetente funksjonshemmede arbeidstakere, har etterlyst en ordning hvor den arbeidssøkende får utdelt

et såkalt "Green Card 2" for fremvisning ved søknad av jobb, for å bidra til å senke terskelen for innkalling til intervju. "Green Card" må inneholde en garanti overfor arbeidsgiver om at nødvendige tilpasninger av arbeidsplassen vil bli støttet av det lokale trygdekontor.

I sin uttalelse til forslaget, jf. svarbrev av 19. mai 2006 til arbeids- og sosialkomiteen, skriver statsråd Bjarne Håkon Hanssen:

"Jeg kan opplyse om at en slik ordning ble innført av Rikstrygdeverket høsten 2005. Denne ordningen omtales som et garantibevis, "Garanti for oppfølging". Garantibeviset forplikter etaten til rask bistand i tilrettelegging av arbeidsplassen. Arbeidsgiver blir gjennom dette orientert om tjenester som kan fås hos hjelpemiddelsentralen og den lokale ansvarspersonen."

Videre skriver statsråden:

"Denne ordningen vil bli evaluert til høsten når den har vart i ett år. Da vil Rikstrygdeverket vurdere omfanget og virkningen av denne ordningen.

For øvrig vil jeg informere om at myndighetene og partene i arbeidslivet i løpet av første halvår vurderer innretningen på virkemidlene i IA-avtalen. I den forbindelse drøftes det om det er behov for en mer omfattende tilretteleggingsgaranti der målet er å gi arbeidsgiver en trygghet for at arbeidssøkere med redusert funksjonsevne får den nødvendige bistand som funksjonsnedsettelsen krever i den konkrete arbeidssituasjon."

Komiteen viser til at garantibeviset "Garanti for oppfølging" er ment å være et dokument som arbeidssøkere med funksjonsnedsettelse og med behov for tilrettelegging av arbeidsplass kan legge ved jobbsøknaden, slik som blant annet Abelia har uttrykt ønske om. Komiteen imøteser derfor den varslede evalueringen av gjeldende garantiordning og forutsetter at gjennomgangen tar for seg både innhold, regelverksutforming og spørsmål om i hvilken grad ordningen er gjort tilstrekkelig kjent for brukerne.

Av svarbrevet fra statsråd Bjarne Håkon Hanssen til stortingsrepresentant Martin Engeset av 1. juni 2006 fremgår det at hjelpemiddelsentralenes tilretteleggingsplikt ikke er utvidet som følge av ordningen. På denne bakgrunn fremstår det som uklart hvilke nye ret-

tigheter ordningen eventuelt gir til arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne.

Komiteen har merket seg at departementet i samarbeid med Rikstrygdeverket vil følge opp ordningen videre, og forventer at denne oppfølgingen også vil omfatte konkrete og offensive informasjonstiltak overfor brukere og brukerorganisasjoner.

Komiteen viser videre spesielt til statsrådets brev av 1. juni 2006, siste avsnitt:

"Departementet vil i samarbeid med Rikstrygdeverket følge opp ordningen videre for å sikre at den blir godt kjent og benyttet på alle landets hjelpemiddelsentraler."

Komiteen ønsker å understreke viktigheten av at alle virkemidler, økonomiske og tekniske, er avklart til jobbintervjuet og at de utløses umiddelbart ved bekrefteelse om ansettelse.

Komiteen viser til at statsråden i sitt brev av 19. mai 2006 til komiteen uttaler at det allerede finnes en slik ordning som foreslått i Dokument nr. 8:78 (2005-2006) gjennom den etablerte "Garanti for oppfølging". Komiteen forutsetter at statsråden på egnet måte gir tilbakemelding om eventuelle omlegginger som følge av reforhandling av virkemidler i IA-avtalen våren 2006 og resultatene av evaluering av garantiordningen høsten 2006.

Komiteen foreslår på denne bakgrunn at dokumentet vedlegges protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:78 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Martin Engeset og Erna Solberg om innføring av "Green Card-ordning" for arbeidssøkere med behov for særskilt tilrettelegging av arbeidsplassen - vedlegges protokollen.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 6. juni 2006

Karin Andersen
leder

Kari Kjønås Kjos
ordfører

Vedlegg 1**Brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til arbeids- og sosialkomiteen, datert 19. mai 2006****Dokument nr 8:78 (2005 - 2006)**

Jeg viser til brev av 27. april 2005 der arbeids- og sosialkomiteen ber meg vurdere forslag fra stortingsrepresentantene Martin Engeset og Erna Solberg om innføring av "Green Card-ordning" for arbeidssøkere med behov for særskilt tilrettelegging av arbeidsplassen, jf Dokument 8:78 (2005-2006).

Jeg kan opplyse om at en slik ordning ble innført av Rikstrygdeverket høsten 2005. Denne ordningen omtales som et garantibevis, "Garanti for oppfølging". Garantibeviset forplikter etaten til rask bistand i tilrettelegging av arbeidsplasser. Arbeidsgiver blir gjennom dette orientert om tjenester som kan fås hos hjelpemiddelsentralen og den lokale ansvarspersonen. Garantibeviset er en hjelp for arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne. Med et garantibevis vil hjelpemiddelsentralen gi råd og veiledning for tilrettelegging av arbeidsplassen. Vi vurderer om det er behov for tiltak til å gjøre garantibeviset bedre kjent.

Alle brukere som fyller de medisinske vilkårene i lov om folketrygd § 10-5 kan få et garantibevis ved å henvende seg til hjelpemiddelsentralen i det fylket de bor. Hjelpemiddelsentralen vil da sammen med brukeren foreta en funksjonsvurdering og finne ut om vedkommende kan være aktuell for ordningen.

Hjelpemiddelsentralene er ressurs- og kompetansesentre som har kunnskap og kompetanse i hvordan hjelpemidler, tolk og ergonomiske tiltak kan kompensere eller avhjelpe funksjonstap. For å lykkes i arbeidet med å gi bistand til personer med funksjonsnedsettelse stilles det krav til hjelpemiddelsentralene om å være mer i forkant. Jeg ser på ordningen "Garanti for oppfølging" som et ledd i dette arbeidet.

Et garantibevis vil gjøre det lettere for brukeren å komme seg i arbeid, og det kan også være til hjelp for arbeidsgiveren i ansettelsesprosessen. Et slikt garantibevis vil videre sikre at nødvendig tilrettelegging på arbeidsplassen skjer så raskt som mulig.

Denne ordningen vil bli evaluert til høsten når den har vart i ett år. Da vil Rikstrygdeverket vurdere omfanget og virkningen av denne ordningen.

For øvrig vil jeg informere om at myndighetene og partene i arbeidslivet i løpet av første halvår vurderer innretningen på virkemidlene i IA-avtalen. I den forbindelse drøftes det om det er behov for en mer omfattende tilretteleggingsgaranti der målet er å gi arbeidsgiver en trygghet for at arbeidssøkere med redusert funksjonsevne får den nødvendige bistand som funksjonsnedsettelsen krever i den konkrete arbeidssituasjon. Ovennevnte "Garanti for oppfølging" vil i tilfelle gå inn som en del av en slik tilretteleggingsgaranti.

Vedlegg 2**Brev fra stortingsrepresentant Martin Engeset til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, datert 22. mai 2006****Dokument nr 8.78 (2005 - 2006) - Green Card**

Jeg viser til Deres brev av 19. mai 2005 hvor det opplyses at "en slik ordning (Green Card - min tilføyelse) ble innført av Rikstrygdeverket høsten 2005."

For å sikre Stortinget et tilstrekkelig godt beslutningsgrunnlag for behandling av denne saken ber vi om å få opplyst følgende:

1. Når (dato) og på hvilken måte har Rikstrygdeverket innført en ordning med garantibevis, omtalt som "Garanti for oppfølging"? Er det utarbeidet en

forskrift for ordningen eller er det skjedd gjennom et Rundskriv?

2. Hvilke kanaler er benyttet for å gjøre ordningen kjent blant annet overfor de ulike organisasjonene og deres medlemmer?
3. Hvordan er denne nye ordningen omtalt helt konkret fra Rikstrygdeverkets side?

Punkt 3 ovenfor er viktig for å bringe på det rene om den ordningen som beskrives i Deres brev, på en god nok måte ivaretar det som var intensjonen i vårt forslag i Dokument nr 8:78.

Vedlegg 3

Brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til stortingsrepresentant Martin Engeset, datert 1. juni 2006

Dokument nr 8:78 (2005 - 2006) - Green Card

Jeg viser til brev av 22. mai 2006 der stortingsrepresentant Martin Engeset ber om ytterligere opplysninger om garantibevisordningen som ble innført av Rikstrygdeverket høsten 2005.

1. Rikstrygdeverket rettet 3. august 2005 en forespørsel til Arbeids- og sosialdepartementet om innføring av en garantibevisordning. Det ble da gitt tilbakemelding på at departementet så positivt på at det utvikles systemer og arbeidsformer som gjør prosessen med å tilrettelegge arbeidsplassen for personer med funksjonsnedsettelse enklere. Ordningen med garantibevis ble deretter innført 28. september 2005. Det er ikke utarbeidet noen egen forskrift for ordningen og den er heller ikke omtalt i rundskriv. Hjelpemiddelsentralenes tilretteleggingsplikt er ikke utvidet som følge av ordnin-

- gen, men garantibeviset skal sikre rask bistand i tilrettelegging av arbeidsplassen.
2. Ordningen er gjort kjent i brev av 28. september 2005 fra Rikstrygdeverket til Fylkesdirektørene og Administrasjonssjefene på hjelpemiddelsentralene (kopi av brev vedlagt). Praxis er at fylkene orienterer brukerorganisasjonene gjennom egne kanaler i fylkene. Vi er kjent med at hjelpemiddelsentralene har omtalt ordningen i kurs for ulike samarbeidspartnere.
  3. Konkret omtale av ordningen er gitt i brevet det vises til i pkt 2. Orientering om garantibeviset gis dessuten på www.trygdeetaten.no.

Departementet vil i samarbeid med Rikstrygdeverket følge opp ordningen videre for å sikre at den blir godt kjent og benyttet på alle landets hjelpemiddelsentraler.

Undervedlegg

Brev fra Rikstrygdeverket v/trygdedirektøren til fylkestrygdedirektørene, datert 28. september 2005

Orientering Garantibeviset "Garanti for oppfølging"

Et tilbud til arbeidssøkere med behov for tilrettelegging av arbeidsplass

En arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra ulike nivåer i etaten på fagområdet "arbeid", har i lengre tid hatt fokus på å utvikle tilbud for å understøtte funksjonshemmedes muligheter i arbeidslivet. Som en følge av dette er det utarbeidet et garantibevis der etaten forplikter seg til rask bistand i tilrettelegging av arbeidsplasser.

Garantibeviset "Garanti for oppfølging" er et dokument som arbeidssøkere med funksjonsnedsettelse og med behov for tilrettelegging av arbeidsplass kan legge ved jobbsøknaden. Garantibeviset gir rett til tilrettelegging/tiltak på arbeidsplassen når bruker fyller de medisinske vilkårene i Lov om folketrygd. Hjelpemiddelsentralenes tilretteleggingsplikt blir ikke utvidet som følge av beviset. Gjennom garantibeviset blir arbeidsgiver orientert om praktiske forhold knyttet opp mot behovet for tilrettelegging av arbeidsplass til arbeidssøkeren. Prinsippet om bruk av Garantibeviset legger vekt på at det er et tilbud til personen som har behov for tilrettelegging av arbeidsplass og som er arbeidssøker.

Målet med Garantibeviset er å understøtte rask bistand i tilrettelegging av arbeidsplass og at arbeidsgiver blir orientert om tjenester gjennom hjelpemiddelsentralen og lokal ansvarsperson. Garantibeviset følger vedlagt.

Det er viktig at også mennesker med funksjonsnedsettelse gis mulighet til å delta aktivt i arbeidslivet. I et slikt perspektiv er det viktig å se på personens ressurser og muligheter. I forhold til arbeid innebærer dette at man ser på personens forutsetninger for å utføre ulike arbeidsoppgaver. Personer med nedsatt funksjonsevne kan være i arbeid og utføre oppgavene sine når arbeidsplassen er tilrettelagt for dette.

Hjelpemiddelsentralene er ressurs- og kompetansesentre som har kunnskap og kompetanse i hvordan hjelpemidler, tolk og ergonomiske tiltak kan kompensere eller avhjelpe funksjonstap. For å lykkes i arbeidet med å gi bistand til mennesker med funksjonsnedsettelse stilles krav til hjelpemiddelsentralene om å være mer i forkant, Større satsing må knyttes til å følge bruker i ulike faser - fra hjem, skole og arbeid.

Rikstrygdeverket er av den oppfatning at et slikt garantibevis vil være med på å gjøre det enklere for mennesker med funksjonsnedsettelse å søke seg inn i arbeidslivet Dette er i tråd med IA-avtalens delmål 2 - flere mennesker med funksjonsnedsettelse i arbeid.